

Tilapäinen kulkutie, liittymäsäännökset ja lunastuksen laajentaminen

Matti Rynänen, tiensuunnittelun kehittämispäällikkö

5.4. - 11.4. - 12.4. - 19.4.2016

Esityksen sisältö

- Rajoitettu kunnossapito MTL 34 §
- Tilapäinen kulkutie MTL 36 §
- Liittyminen maantiehen MTL 37 §
- Liittymän ja ylityskohdan tekeminen, kunnossapito ja muuttaminen MTL 38 §
- Liittymän poistaminen MTL 40 §
- Lunastuksen laajentaminen MTL 67 §
- Muut korvaukset ja korvauksia koskeva maantietoimitus 74 §

Rajoitettu kunnossapito

5.4. - 11.4. -
12.4. -
19.4.2016

Matti Ryytänen

MTL 34 § Rajoitettu kunnossapito

Ennen

- Erityisestä syystä tienpitöviranomaisen voi päättää, että jotain maantietä tai maantienosaa ei pidetä 33 §:ssä tarkoitetussa kunnossa. Tällainen tie tai tienosa suljetaan yleiseltä liikenteeltä ja sulkeminen osoitetaan liikennemerkillä.

Ehdotettu

- Erityisestä syystä tienpitöviranomaisen voi päättää, että jotain maantietä tai maantienosaa ei pidetä 33 §:ssä tarkoitetussa kunnossa. Tällainen tie tai tienosa suljetaan yleiseltä liikenteeltä ja sulkeminen osoitetaan liikennemerkillä. *Tien tai tien osan sulkemisesta on ilmoitettava poliisille ja pelastusviranomaisille, jos sulkemisella voi olla merkitystä niiden kiireellisten tehtävien hoitamisen kannalta. Tarvittaessa tien tai tienosan sulkemisesta on ilmoitettava kuuluttamalla.*

Rajoitettu kunnossapito, perustelut

- Lähinnä kysymyksessä levähdys-, varasto- tai kuormauspaikkojen talvikunnossapito.
- Lainkohdasta puuttuvat säännökset tiedottamisesta. Ehdotetaan tehtäväksi poliisin ja pelastusviranomaisten tiedottamista sekä kuuluttamista tarkoittavat lisäykset. Sulkemisesta olisi ilmoitettava suoraan poliisille ja pelastusviranomaisille, kun sulkemisella voisi olla merkitystä niiden tehtävien hoitamisen kannalta.
- Kun tien tai sen osan sulkemisella olisi merkittäviä vaikutuksia useiden tienkäyttäjien säännölliseen liikkumiseen, kuten lopettamalla jonkin jalkakäytävän tai pyörätien talvikunnossapito, olisi väylän talviaikaisesta sulkemisesta tarpeen tiedottaa muutenkin kuin liikennemerkillä → kuulutus. (Esim. saaristossa jkpp-tie, VAR ELY)
- Tienpitoviranomaisen asiana olisi harkita, milloin kuuluttaminen olisi tarpeen.

Tilapäinen kulkutie

5.4. - 11.4. -
12.4. -
19.4.2016

Matti Ryynänen

MTL 36 § Tilapäinen kulkutie

Ennen

- Jos maantien sortumisen vuoksi tai muusta yllättävästä syystä taikka poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta liikenne tiellä estyy, tienpitoviranomaisella on oikeus järjestää toisen maalle tilapäinen kulkutie esteen poistamisen ajaksi.

Ehdotettu

- Jos *maantien tai siihen kuuluvan rakennelman sortumisen tai sortumisen vaaran vuoksi* taikka poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta liikenne tiellä estyy *tai sitä joudutaan rajoittamaan taikka jos tietyö sitä erityisestä syystä edellyttää*, tienpitoviranomaisella on oikeus järjestää toisen maalle tilapäinen kulkutie esteen *tai rajoituksen* poistamisen ajaksi. Lisäksi yksityisistä teistä annetussa laissa (358/1962) tarkoitetulle tiekunnalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi, mikäli mahdollista, jos yksityinen tie sijaitsee kyseisellä kiinteistöllä tai rajoittuu siihen. *Tässä momentissa tarkoitetun kulkutien kunnossapitoon sovelletaan, mitä 33 §:ssä säädetään.*
- *Liikenneonnettomuuden tai muun vastaavan syyntä estäessä maantien liikenteen voi tieliikennelain (267/1981) 49 §:ssä tarkoitettu liikenteen ohjaaja järjestää toisen maalle tilapäisen kulkutien esteen poistamisen ajaksi.*

Tilapäinen kulkutie, perustelut

- Tietyöllä tarkoitetaan lyhytaikaisia toimenpiteitä (esim. sillan kansityö).
- Ei sovelleta tavanomaiseen tien ylläpitoon tai kelirikon painorajoitukseen, mutta tien korjauksen aikainen painorajoitus soveltuu.
- Tilapäinen kulkutie on maantien osa, ja sen kunnossapitoon sovelletaan 33 §:ä.
 - ”Maantie on pidettävä yleistä liikennettä tyydyttävässä kunnossa. ... ”
- Tie kunta on lisätty kuultaviin.
- Vastuukysymykset selkeytetään.
 - Keillä on oikeus ohjata liikennettä toisen maalle (=yksityistielle) TielL 49 §.
 - Ajoneuvon vahingonkorvaukset vahingonkorvauslain mukaan (tuottamuksellisuus).
 - Jos yksityistie vaurioituu yleisen liikenteen takia, tienpitäjä vastaa *aiheutuvien vahinkojen tai haittojen korvaamisesta tieosakkaille tai tiekunnalle* (MTL 73 § uusi 2. mom.).

Liittyminen maantiehen

MTL 37 § Liittyminen maantiehen

Ennen

- ... momentissa **mainitun** ...
- Mitä 1 - 3 momentissa säädetään, ei koske moottori- eikä moottoriliikenneteitä eikä 4 §:n 3 **momentin perusteella määrättyjä** valtakunnallisesti merkittäviä runkoteitä, joille pääsystä voidaan määrätä vain tiesuunnitelmassa.

Ehdotettu

- ... momentissa **tarkoitettun** ...
- Mitä 1 - 3 momentissa säädetään, ei koske moottori- eikä moottoriliikenneteitä eikä 4 §:n 3 **momentissa tarkoitettuja** valtakunnallisesti merkittäviä runkoteitä, joille pääsystä voidaan määrätä vain tiesuunnitelmassa. *Erityisistä syistä tienpitoviranomainen voi myöntää runkotiehen 1 momentin mukaisen liittymäluvan tai 3 momentin mukaisen luvan ylityskohdan järjestämiseksi.*

Liittyminen maantiehen, perustelut

- On mahdollista, että runkoverkko muodostu alkuperäisiä kaavailuja laajemmaksi ulottuen hyvinkin harvaanasutuille alueille. Tämän vuoksi ehdotetaan, että hallinnollisesti raskaan tiesuunnitelmamenettelyn sijasta voitaisiin yksittäistapauksessa käsitellä ja ratkaista yksityisen tien liittyminen runkotiehen taikka moottorikelkkailureitin tai muun sitä vastaavan kulkuyhteyden ylityskohta lupapäätöksellä.
- Lupapäätöksen tekemiselle vaadittaisiin erityisiä syitä sille, miksi tiesuunnitelma-menettelyä ei kyseisessä tapauksessa sovellettaisi. Tällöin tienpitoviranomaisen tulisi arvioida erityisesti alueen nykyistä ja tulevaa maankäyttöä ja uusia liittymätarpeita.
- Erityisten syiden voitaisiin katsoa olevan olemassa, jos nähtävillä olevassa tulevaisuudessakaan ei runkotien varren maankäytössä ole odotettavissa liittymätarvetta lisääviä muutoksia.

Liittymän ja ylityskohdan tekeminen, kunnossapito ja muuttaminen

MTL 38 § Liittymän ja ylityskohdan tekeminen, kunnossapito ja muuttaminen

Ennen

- Jos ennestään olevan yksityisen tien liittymän tai maatalousliittymän muuttuneen käytön johdosta aiheutuu vaaraa liikenteelle tai haittaa maantien kunnossapidolle, yksityisen tien pitäjä tai maatalousliittymän haltija on velvollinen tienpitoviranomaisen ohjeiden mukaan **muuttamaan liittymän sellaiseksi, että siitä** aiheutuva vaara tai haitta poistuu taikka vähenee, sekä hakemaan tarpeen vaatiessa uutta liittymälupaa. **Jos yksityisen tien pitäjä tai maatalousliittymän haltija laiminlyö velvollisuutensa, voi tienpitoviranomainen päättää tehdä mainitut työt siihen velvollisen kustannuksella.**

Ehdotettu

- Jos ennestään olevan yksityisen tien liittymän tai maatalousliittymän muuttuneen tai **merkittävästi lisääntyneen** käytön johdosta aiheutuu vaaraa liikenteelle tai haittaa maantien kunnossapidolle, yksityisen tien pitäjä tai maatalousliittymän haltija on velvollinen **kustannuksellaan** tienpitoviranomaisen ohjeiden mukaan **tekemään liittymään tai poikkeuksellisesti myös liittymäalueelle sellaiset muutokset, että liittymästä** aiheutuva vaara tai haitta poistuu taikka vähenee, sekä hakemaan tarpeen vaatiessa uutta liittymälupaa.
- **Jos 1 - 3 momentin nojalla velvoitettu laiminlyö velvollisuutensa, tienpitoviranomainen voi teettää vaaditut toimenpiteet laiminlyöjän kustannuksella tai keskeyttää rakennustyön siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.**

Liittymän ja ylityskohdan tekeminen, kunnossapito ja muuttaminen, perustelut

- Kun vaaraa tai haittaa voi aiheutua liittymän lisääntyvästä käytöstä ilman, että liittymää käyttävän liikenteen laatu olisi muuttunut, ehdotetaan momenttia täydennettäväksi siten, että myös liittymän merkittävästi lisääntyvä käyttö voisi aiheuttaa momentissa mainitut seuraukset.
- Toimenpiteet voisivat poikkeuksellisesti kohdistua myös liittymäalueelle laajemmin kuten esimerkiksi rakentamalla liittymää varten maantielle kääntymiskaista, jos yritystoiminnasta tai sen kasvattamisesta aiheutuisi muuten liikenneturvallisuusriski maantieliikenteelle.
- Uhkasakkolain mukainen menettely on kaksivaiheinen. Ensin on päätettävä teettämis- tai keskeytysuhan asettamisesta ja laiminlyönnin jatkuessa määrättävä teettämis- tai keskeyttämisuhka pantavaksi täytäntöön. Molempiin päätöksiin voidaan hakea muutosta. Uhkasakkolain 15 §:n 2 momentin mukaan teettämis- tai keskeytysuhan täytäntöönpanoon saadaan kuitenkin ryhtyä siitä huolimatta, että sitä tarkoittavaan päätökseen haetaan muutosta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää. Kun pykälän mukaisten velvoitteiden laiminlyönti voi vaarantaa liikenneturvallisuutta, on tärkeää, että tarvittaviin oikaisu-toimenpiteisiin voitaisiin ryhtyä ilman viivytystä.

Liittymän poistaminen

MTL 40 § Liittymän poistaminen

Ennen

- Tienpitoviranomainen voi **päättää** poistaa kustannuksellaan asemakaavan vastaisen liittymän tai estää sen käytön, jos hyväksyttävä korvaava kulkuyhteys on järjestetty. Ennen **päätöksen tekemistä** on asianomaiselle kiinteistön omistajalle tai haltijalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi ja, jos liittymää käytetään yleisesti liikenteeseen, tulee asiasta kuuluttaa.

Ehdotettu

- Tienpitoviranomainen voi poistaa kustannuksellaan asemakaavan vastaisen liittymän tai estää sen käytön, jos hyväksyttävä korvaava kulkuyhteys on järjestetty. Ennen **toimenpiteeseen ryhtymistä** on asianomaiselle kiinteistön omistajalle tai haltijalle **ja kyseisen yksityisen tien tiekunnalle** varattava tilaisuus tulla kuulluksi ja, jos liittymää käytetään yleisesti liikenteeseen, tulee asiasta kuuluttaa.

Liittymän poistaminen, perustelut

- Maanomistajalla tai muulla uusiin liikennejärjestelyihin tyytymättömällä on ollut mahdollisuus valittamalla saada niihin muutosta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että asemakaavan vastaisen liittymän poistaminen tai sen käytön estäminen ei edellyttäisi tienpitoviranomaisen hallintopäätöstä.
- Toimenpiteestä tulisi ilmoittaa kiinteistön omistajalle tai haltijalle etukäteen ja varattava näille nykyisen lain mukaisesti mahdollisuus tulla kuulluksi. Kyseisen yksityisen tien tiekunta lisättäisiin niiden tahojen joukkoon, joille on varattava mahdollisuus tulla kuulluksi myös.

Lunastuksen laajentaminen

MTL 67 § Lunastuksen laajentaminen (1/2)

Ennen

- 1. mom; ...
- 2. mom; Tienpitäjällä on oikeus lunastaa kiinteistö tai sen osa, jos 1 momentissa tarkoitettu haitankorvaus taikka kustannukset uuden kulkuyhteyden järjestämisestä maantien katkaiseman kulkuyhteyden sijaan olisivat huomattavan suuret kiinteistön tai sen osan arvoon verrattuna.

Ehdotettu

- 1. mom (muutettu); ... *Jos maantien rakentamisesta muutoin aiheutuu kiinteistön tai sen osan käyttämiselle huomattavaa vahinkoa tai haittaa, on kiinteistön omistajalla oikeus korvauksen sijasta vaatia tienpitäjää lunastamaan kiinteistö tai sen osa.* Tienpitäjällä on oikeus lunastaa kiinteistö tai sen osa, jos *tässä* momentissa tarkoitettu *haitan- tai vahingonkorvaus olisi huomattavan suuri* kiinteistön tai sen osan arvoon verrattuna.
- 2. mom; *Tiesuunnitelmassa voidaan osoittaa tienpitäjälle oikeus lunastaa kiinteistö tai sen osa, jos kustannukset maantiestä kiinteistölle tai sen osalle aiheutuvien haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi taikka uuden kulkuyhteyden järjestämiseksi maantien katkaiseman kulkuyhteyden sijaan olisivat huomattavan suuret kiinteistön tai sen osan arvoon verrattuna. Tiesuunnitelmasta tulee tällöin käydä ilmi haitallisten vaikutusten poistamisen tai vähentämisen taikka uuden kulkuyhteyden järjestämisen kustannusten suhde kiinteistön tai sen osan arvoon verrattuna.*

MTL 67 § Lunastuksen laajentaminen (2/2)

Ennen

- 3. mom; Kiinteistöistä tai niiden osista, jotka lunastetaan 1 **ja** 2 momentin nojalla, muodostetaan yksi tai useampi tiealueesta erillinen lunastusyksikkö noudattaen **soveltuvin osin**, mitä lunastuslain 49 a §:n 1 momentissa säädetään.

Ehdotettu

- 3. mom; Kiinteistöistä tai niiden osista, jotka lunastetaan 1 **tai** 2 momentin nojalla, muodostetaan yksi tai useampi tiealueesta erillinen lunastusyksikkö noudattaen, mitä lunastuslain 49 a §:n 1 momentissa säädetään.

Lunastuksen laajentaminen, perustelut

- Kiinteistön omistajan oikeusturvan kannalta olisi tarpeen, että tämä voisi vaatia lunastuksen laajentamista myös muissa kuin nykyisen lain tarkoittamissa tilanteissa.
 - Tässä tarkoitettu huomattava haitta tai vahinko olisi kyseessä ainakin silloin, kun kiinteistö tai sen osa tulee tiehankkeesta johtuen omistajalleen hyödyttömäksi nykyiseen tarkoitukseensa, kuten asuinkiinteistön muuttuessa maantieliikenteen aiheuttaman melun vuoksi asuinkelvottomaksi taikka tärinästä aiheutuisi rakennuksille mittavia vahinkoja.
 - Samoin loma-asuntokiinteistö voi maantien läheisyyden vuoksi muuttua virkistyskäyttöön soveltumattomaksi.
- Tiesuunnitelmassa voitaisiin osoittaa tienpitäjälle oikeus lunastaa tiealueen ulkopuolella oleva kiinteistö tai sen osa, milloin kustannukset tiestä aiheutuvien haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi arvioidaan huomattavan suuriksi kiinteistön tai sen osan arvoon verrattuna.
- **Epäsuhde** suojaustoimenpiteiden tai uuden kulkuyhteyden tekemisen **kustannusten ja kiinteistön** tai sen osan **arvon välillä tulisi osoittaa tiesuunnitelmassa, jonka hyväksymispäätöksellä** lunastuksen laajentaminen **ratkaistaisiin sitovalla tavalla.**

Muut korvaukset ja korvauksia koskeva maantietoimitus

MTL 74 § Muut korvaukset ja korvauksia koskeva maantietoimitus

Ennen

- Jos **maantien rakentamisesta tai sen käyttämisestä** aiheutuu kiinteistölle muuta kuin tässä luvussa tarkoitettua vahinkoa tai haittaa, on kiinteistön omistajalla oikeus saada siitä korvaus tienpitäjältä. Jollei korvauksesta sovita, on **korvausasia** ratkaistava maantietoimituksessa.

Ehdotettu

- Jos **maantiestä** aiheutuu kiinteistölle muuta kuin tässä luvussa tarkoitettua vahinkoa tai haittaa, on kiinteistön omistajalla oikeus saada siitä korvaus tienpitäjältä. *Vahingon tai haitan ollessa huomattava kiinteistön omistajalla on oikeus vaatia, jos tämä ei halua saada korvausta menetyksestään, että tienpitäjä lunastaa kiinteistön tai sen osan.* Jollei korvauksesta *tai lunastuksesta* sovita, **asia** on ratkaistava maantietoimituksessa.

Muut korvaukset ja korvauksia koskeva maantietoimitus, perustelut

- Kun edellä 67 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi laajentamalla kiinteistön omistajan oikeutta vaatia kiinteistönsä lunastamista maantien rakentamisen yhteydessä, tulisi yhdenmukaisuuden vuoksi laajentaa oikeutta vaatia lunastusta myös 74 §:n 1 momentin mukaisissa korvausasioissa.
- Ehdotetaan lisättäväksi momenttiin, että kiinteistön omistajalla olisi oikeus vaihtoehtoisesti haitan tai vahingon korvaamisen sijasta vaatia kiinteistönsä tai sen osan lunastamista, milloin maantiestä kiinteistölle aiheutuva vahinko tai haitta olisi huomattava.
- Lunastuksen edellytyksiä tulisi arvioida samoin perustein kuin edellä 67 §:n 1 momentin perusteluissa esitetään.

Kiitos !

